

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาไทยและศึกษา
เจตคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนา
ในบทเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) เพื่อดูรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย แนวดำเนินการของหลักสูตร
ตลอดจนจุดประสงค์ของวิชาภาษาไทย โครงสร้างของรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ศึกษาเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเลือกเนื้อหาที่
จะใช้สอน และสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาไทย
3. ศึกษาตำรา เอกสารวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. สัมภาษณ์ครูภาษาไทยที่สอนในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับ
แนวคิดในการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน
5. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และแบบ
วัดเจตคติจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนแม่แตง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากรดังต่อไปนี้

1. นำคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 204) ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2534 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ห้องเรียน มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เลือกห้องที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใกล้เคียงกันมากที่สุดมาจำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้แก่ห้อง ม.2/9 มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 73.72 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.90 และห้อง ม.2/10 มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 72.36 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.62

3. ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ท 204) ของนักเรียนทั้งสองห้องเรียนที่ได้เลือกไว้ในข้อ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบความแปรปรวน ปรากฏว่าความแปรปรวนของคะแนนภาษาไทยของทั้งสองห้องเรียน ไม่แตกต่างกัน (ดูในภาคผนวก ง)

4. ทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 204) ของนักเรียนทั้งสองห้องเรียนที่ได้เลือกไว้ในข้อ 2 โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองห้องเรียนไม่แตกต่างกัน (ดูภาคผนวก ง)

5. กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยผู้วิจัยจับฉลาก ปรากฏว่านักเรียนห้อง ม.2/9 จำนวน 41 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน นักเรียนห้อง ม.2/10 จำนวน 43 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการสอนวิชาภาษาไทย 305 (ท 305) จำนวนทั้งหมด 22 แผน แยกเป็นแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง 11 แผน แผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม 11 แผน
2. แบบทดสอบสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทย สำหรับใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลองสอน จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบวัดเจตคติ จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน ซึ่งใช้ทดสอบเจตคติของกลุ่มทดลอง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. แผนการสอน

1.1 ศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาไทย 305 (ท 305) จากแบบเรียนทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แบบเรียนหลักภาษาไทยเล่ม 3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย 305 (ท 305) จากหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากนั้นจึงคัดเลือกเนื้อหาทั้งการใช้ภาษา หลักภาษาและทักษะสัมพันธ์ไว้ทั้งหมด 12 เรื่อง ดังนี้

ทักษะสัมพันธ์	1. โคลงโลกนิติ 2. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว 3. แข่งหนังตะลุง 4. แสงทองหลังสายฝน 5. ขวัญและประเพณีทำขวัญ 6. คำเรียกขวัญแบบเมืองเหนือ
หลักภาษา	1. คำมูล 2. คำประสม 3. ประโยคความเดียว 4. ประโยคความรวม

- การใช้ภาษา 1. การจับใจความสำคัญ
2. การย่อความ

1.2 สร้างแผนการสอนของกลุ่มทดลอง จำนวน 11 แผน โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านลงในบทเรียนซึ่งได้ศึกษาจากตำรา เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวคิดที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตารางแสดงการสอนที่สอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน ประกอบการทำแผนการสอนของกลุ่มทดลอง ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 วรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาที่นำมาสอดแทรกในบทเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ลำดับที่	เนื้อหาในบทเรียน เรื่อง	วรรณกรรมพื้นบ้านล้านนา ที่นำมาสอดแทรก	ขั้นตอนของกิจกรรม การเรียนการสอน ที่สอดแทรก
1	โคลงโลกนิติ	ภาษิตล้านนา	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสรุป
2	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	นิทานพื้นบ้านล้านนา	ขั้นสอน
3	แสงทองหลังสายฝน	คำสี่บทของพระยาพรหมโวหาร	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
4	แข่งหนังตะลุง	ภาษิตล้านนา คัมภีร์ธรรมวัตร	ขั้นวัดผล
5	ขวัญและประเพณี ทำขวัญ	คำเรียกขวัญพื้นบ้านล้านนา	ขั้นสอน
6	คำเรียกขวัญแบบ เมืองเหนือ	คำเรียกขวัญพื้นบ้านล้านนา ในพิธีแต่งงาน ส่วนอื่น	ขั้นสอน
7	คำมูลคำประสม	เพลงเด็ก นิทานพื้นบ้านล้านนา	ขั้นสอน ขั้นวัดผล
8	ประโยคความเดียว	เพลงชาวบ้าน (ชอบฝ้าย)	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
9	ประโยคความรวม	นิทานพื้นบ้านล้านนา นิทานพื้นบ้านล้านนา	ขั้นวัดผล ขั้นวัดผล
10	การจับใจความสำคัญ	เพลงชาวบ้าน "จ้อย"	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
11	การย่อความ	นิทานพื้นบ้านล้านนา	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.3 สร้างแผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม จำนวน 11 แผน โดยไม่มีการ สอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน

1.4 นำแผนการที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูใน ภาคผนวก) ตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เวลาที่ใช้สอนและความถูกต้องด้านการใช้ภาษา เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วจึงนำมาแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5 นำแผนการสอนเรื่อง "โคลงโลกนิติ" และเรื่อง "แสงทองหลังสายฝน" ไปทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในเรื่องเวลาที่ใช้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน

1.6 พิจารณาปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนทั้งหมด ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไป ใช้จริง

2. แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทย

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนจากตำรา และ เอกสารต่าง ๆ จากนั้นจึงสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนแบบปรนัย จำนวน 90 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนข้อในแต่ละเรื่องในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำ ขึ้น (ดูภาคผนวก ข)

2.2 นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทาง การเรียนภาษาไทยให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยที่ปรับปรุงแล้วไป ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 100 คน ซึ่ง นักเรียนเหล่านี้กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม.3/1 ม.3/5 และ ม.3/8 ในภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นนักเรียนที่ได้เรียนเนื้อหาที่ผู้วิจัยใช้ทำแผนการสอนแล้ว

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบในข้อ 2.3 มาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) โดยใช้เทคนิค 33% แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 62 ข้อ ส่วนข้อสอบที่เหลือ จำนวน 28 ข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาปรับปรุงคำถามและตัวเลือกให้เหมาะสม จำนวน 21 ข้อ ส่วนอีก 7 ข้อนั้นมีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำมากและค่าติดลบจึงตัดทิ้ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ข้อสอบ จำนวน 83 ข้อ เพื่อนำไปทดลองสอบในครั้งที่ 2 ต่อไป (ดูภาคผนวก ก)

2.5 นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยที่ปรับปรุงคำถามและตัวเลือกแล้ว จำนวน 83 ข้อ ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 90 คน ซึ่งนักเรียนเหล่านี้เรียนอยู่ในชั้น ม.3/4 ม.3/2 และ ม.3/7 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นนักเรียนที่ได้เรียนเนื้อหาที่ผู้วิจัยใช้ทำแผนการสอนแล้ว

2.6 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองสอนครั้งที่ 2 ในข้อ 2.5 มาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) โดยใช้เทคนิค 33% แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าความยากง่าย

0.20 - 0.40	จำนวน	16	ข้อ
0.41 - 0.60	จำนวน	32	ข้อ
0.61 - 0.80	จำนวน	12	ข้อ

ค่าอำนาจจำแนก (D)

0.20 - 0.40 จำนวน 36 ข้อ

0.41 - 0.60 จำนวน 22 ข้อ

0.61 - 0.80 จำนวน 2 ข้อ

2.7 นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาไทยที่ได้จากข้อ 2.6 จำนวน 60 ข้อ ไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson 20) ปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าความเที่ยง (reliability) เท่ากับ 0.94 (ดูภาคผนวก ค)

3. แบบวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างมาตรวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Type

Scales) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากตำราและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งจากแบบประเมินคุณลักษณะด้านจิตนิสัยสำหรับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 สร้างแบบวัดเจตคติ จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน ซึ่งใช้ทดสอบเจตคติเฉพาะกลุ่มทดลองเท่านั้น แบบวัดเจตคตินี้มีข้อความ จำนวน 22 ข้อ และแยกเป็นข้อความเชิงนิมมาน (positive) 11 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ (negative) 11 ข้อ

3.3 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแก้ไขความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาไทยในข้อความแต่ละข้อ จากนั้นจึงนำแบบวัดเจตคติที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาอีกครั้งหนึ่ง

3.4 นำแบบวัดเจตคติที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริง จำนวน 100 คน นักเรียนเหล่านี้กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ห้อง ม.3/1 ม.3/5

และ ม.3/8 ของโรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบข้อ 3.4 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความแต่ละข้อโดยทดสอบด้วยค่าที่ (t -test) แล้วคัดเลือกข้อความที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.20 ขึ้นไป ($.05 t_{48} = 2.20$) ปรากฏว่าได้ข้อความที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้งหมด (ดูภาคผนวก ก)

3.6 นำแบบวัดเจตคติที่ได้ข้อความที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ทั้งหมด จากข้อ 3.5 ไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 73 คน นักเรียนเหล่านี้กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ห้อง ม.3/2 ม.3/4 และ ม.3/7 ของโรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3.7 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบในข้อ 3.6 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความแต่ละข้ออีกครั้งหนึ่ง โดยทดสอบด้วยค่าที่ (t -test) แล้วคัดเลือกข้อความที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.02 ขึ้นไป ($.05 t_{96} = 2.02$) ปรากฏว่ามีข้อความที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 20 ข้อความ และเป็นข้อความเชิงนิมาน 10 ข้อความ ข้อความเชิงนิเสธ 10 ข้อความ (ดูภาคผนวก ก)

3.8 นำแบบวัดเจตคติที่ได้จากข้อ 3.7 มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ปรากฏว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 (ดูภาคผนวก ก)

การให้คะแนนแบบวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนา
ในบทเรียน จะให้คะแนนดังนี้

ข้อความเชิงนิมาน

รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง	ปฏิบัติเป็นประจำ	เท่ากับ 5	คะแนน
รู้สึกเห็นด้วย	ปฏิบัติบ่อย ๆ	เท่ากับ 4	คะแนน
รู้สึกไม่แน่ใจ	ปฏิบัติครั้งคราว	เท่ากับ 3	คะแนน
รู้สึกไม่เห็นด้วย	ปฏิบัติเพียงเล็กน้อย	เท่ากับ 2	คะแนน
รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่ปฏิบัติเลย	เท่ากับ 1	คะแนน

ข้อความเชิงนิเสธ

รู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง	ปฏิบัติเป็นประจำ	เท่ากับ 1	คะแนน
รู้สึกเห็นด้วย	ปฏิบัติบ่อย ๆ	เท่ากับ 2	คะแนน
รู้สึกไม่แน่ใจ	ปฏิบัติครั้งคราว	เท่ากับ 3	คะแนน
รู้สึกไม่เห็นด้วย	ปฏิบัติเพียงเล็กน้อย	เท่ากับ 4	คะแนน
รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่ปฏิบัติเลย	เท่ากับ 5	คะแนน

การพิจารณาว่านักเรียนแต่ละคนมีเจตคติต่อวิธีการสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรม
พื้นบ้านล้านนาในบทเรียนดีมากน้อยเพียงใดนั้นพิจารณาจากผลรวมของคะแนนทุกข้อความในแบบ
วัดเจตคติที่นักเรียนแต่ละคนตอบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้มีเจตคติดีกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทย และได้ทดสอบเจตคติของกลุ่มทดลองโดยใช้แบบวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในการเรียนการสอนภาษาไทยด้วย
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนบทเรียนที่เตรียมไว้แก่กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสอนกลุ่มละ 15 คาบ ๆ ละ 50 นาที เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2535 ถึงวันที่ 13 กรกฎาคม 2535
3. ทดสอบสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยชุดเดียวกันกับที่ใช้ในข้อ 5.1 เมื่อสอนจบตามแผนการสอนที่กำหนดไว้
4. ทดสอบเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียนของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองอีกครั้งหนึ่ง เมื่อสอนจบตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทย

1.1 ตรวจสอบกระดาษคำตอบแบบทดสอบวัดสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยทั้งก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม โดยให้คะแนนข้อที่ถูก 1 คะแนน และข้อที่ผิดหรือไม่ตอบ 0 คะแนน

1.2 นำคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนภาษาไทยในข้อ 1.1 มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.3 ทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าที สำหรับข้อมูล 2 ชุด ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน (t-test with independent samples)

1.4 ทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการทดลองระหว่างกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าที สำหรับข้อมูล 2 ชุด ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน (t-test with independent samples)

1.5 ทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าที สำหรับข้อมูล 2 ชุดที่มีความสัมพันธ์กัน (t-test with dependent samples)

1.6 ทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง โดยใช้ค่าที สำหรับข้อมูล 2 ชุดที่มีความสัมพันธ์กัน (t-test with dependent samples)

2. แบบวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน

2.1 ตรวจสอบกระดาษคำตอบแบบวัดเจตคติทั้งก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง โดยให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3.8

2.2 นำคะแนนจากการวัดเจตคติ ในข้อ 2.1 มาหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 ทดสอบความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิตของคะแนนจากการวัดเจตคติต่อวิธีสอนโดยการสอดแทรกวรรณกรรมพื้นบ้านล้านนาในบทเรียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองโดยใช้ค่าที สำหรับข้อมูล 2 ชุด ที่มีความสัมพันธ์กัน (t-test with dependent samples)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การคำนวณหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{R_U + R_L}{2f}$$

เมื่อ	P	แทน	ระดับความยากง่าย
	R_U	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
	R_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งต้องมีจำนวนเท่ากัน

(ประคอง กรรณสูตร, ม.ป.ป. : 27)

สูตร

$$D = \frac{R_U - R_L}{f}$$

- เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก
- R_U แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
- R_L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
- f แทน แทนจำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งต้องมีจำนวนเท่ากัน
- (ประคอง กรรณสูต, ม.ป.ป. : 28)

1.2 การคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบวัด
สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาไทย ใช้สูตร $K - R_{20}$ ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder -
Richardson Reliability)

$$K - R_{20} : r_{kk} = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{pq}{S^2_k} \right]$$

- เมื่อ r_{kk} แทน สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง
- n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ
- p แทน สัดส่วนของคนที่ยอมรับข้อสอบได้ถูกต้อง
- q แทน สัดส่วนของคนที่ยอมรับข้อสอบผิด
- pq แทน ผลคูณของสัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกและตอบผิด
- แทน เครื่องหมายแสดงผลบวก
- S^2_k แทน ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูต, ม.ป.ป. : 37:38)

1.3 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความในแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งสร้างตามมาตรวัดเจตคติของลิเคิร์ท ใช้วิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t -test

$$t = \frac{\bar{X}_{\text{สูง}} - \bar{X}_{\text{ต่ำ}}}{\sqrt{\frac{S^2_{\text{สูง}}}{n_{\text{สูง}}} + \frac{S^2_{\text{ต่ำ}}}{n_{\text{ต่ำ}}}}}$$

$$df = n_{\text{สูง}} + n_{\text{ต่ำ}} - 2$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที่
$\bar{X}_{\text{สูง}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_{\text{ต่ำ}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
$S^2_{\text{สูง}}$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
$S^2_{\text{ต่ำ}}$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 139)

1.4 การหาค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{S^2_t}{S^2_x} \right]$$

เมื่อ n	แทน	จำนวนข้อสอบ
S^2_t	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S^2_x	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประคอง วรรณสุด, 2532 : 43)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสอบวิชาภาษาไทย

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

$\bar{X}$ แทน มัธยฐานเลขคณิต

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนน N จำนวน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร, 2532 : 66)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนน N จำนวน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน N จำนวน

(ประกอบ กรรณสูตร, 2532 : 67)

2.2 การคำนวณเพื่อทดสอบความแปรปรวนโดยการหาอัตราส่วน ของเอฟ

ใช้สูตร

$$F = \frac{S^2_{x1}}{S^2_{x2}}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤต
	$S^2_{x_1}$	แทน	กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มากกว่า
	$S^2_{x_2}$	แทน	กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่น้อยกว่า

(John E. Freund and Frank G. Williams, 1977 : 308)

2.3 การคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างของมัธยัมเลขคณิตโดยการวิเคราะห์ค่าที (t-test with independent samples)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S^2_1 + (n_2 - 1)S^2_2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	อัตราส่วนวิกฤต
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่ามัธยัมเลขคณิต
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่ามัธยัมเลขคณิตของกลุ่มควบคุม
	S^2_1	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S^2_2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มควบคุม

(Gene V. Glass and Julian C. Stanley 1970 : 295)

2.4 การคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิตโดยการวิเคราะห์
ค่าที (t-test with dependent samples)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ผลต่างของคะแนนหลังการทดลองและก่อนการทดลอง
($D = \bar{X}_2 - \bar{X}_1$)

n แทน จำนวนตัวอย่างประชากร

(ประคอง วรรณสุด, ม.ป.ป. : 67)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย